

Jumalateenistus Nõos P, 16.07.23, 6. pühapäev *post Trinitatis*

Lektsioonid: 1Sm 15:22–26; Jk 2:8–13

Pihikõne: Mt 5:44

Jutlus: Mk 10:17–27

Laulud: 377 (1–4); 263 (1–6, 7); 467 (1–4); 289 (1–3)

Ja kui Jeesus läks teele, jooksis keegi tema juurde ja küsis temalt ta ette põlvili heites: "Hea Õpetaja, mis ma pean tegema, et ma päriksin igavese elu?" Jeesus aga ütles talle: "Miks sa nimetad mind heaks? Ei ole hea keegi muu kui üks – Jumal. Käske sa tead: ära tapa, ära riku abielu, ära varasta, ära anna valetunnistust, ära peta, austa oma isa ja ema!" Tema aga lausus talle: "Õpetaja, seda kõike olen ma pidanud oma noorusest alates." Jeesus aga, vaadanud talle otsa, tundis armastust ta vastu ja ütles talle: "Üks asi puudub sul. Mine müü kõik, mis sul on, ja anna vaestele, ja sul on aare taevas, ning tule järgne mulle!" Noormees kurvastas nende sõnade pärast ja lahkus rõhutuna, sest ta oli suure varanduse omanik. Ja vaadanud ringi enda ümber, ütles Jeesus oma jüngritele: "Kui vaevaliselt lähevad rikkad Jumala riiki!" Aga jüngrid hämmastusid tema sõnade peale. Jeesus aga ütles neile uuesti: "Lapsed, kui raske on minna Jumala riiki! Hõlpsam on kaamelil minna läbi nõelasilma kui rikkal minna Jumala riiki!" Aga nemad hämmastusid üliväga ja ütlesid üksteisele: "Ja kes siis võib pääseda?" Jeesus ütles neile otsa vaadates: "Inimeste käes on see võimatu, mitte aga Jumala käes, sest Jumala käes on kõik võimalik."

Alustaksin tänast jutlust evangelist Markuse väitega meie kirjakoha keskelt: „Jeesus aga, vaadanud talle otsa, tundis armastust ta vastu...“ (See „ta“ on siis Jeesuse vestluskaaslane, arvatavasti rikas noormees, kellest kõnelevad teised evangeeliumid, ehkki Markus seda inimest noormeheks ei nimeta.)

Miks tundis Jeesus tolle noormehe vastu armastust (armastust siis kreeka keelse verbi ἀγαπάω tähenduses 'armastama mõistusega')?

Küllap meeldis Jeesusele rikka noormehe igatsus igavese elu järele.

„Igavene elu“ on üks huvitav väljend. Ma ei ütleks, et inimesed seda meie eestikeelses igapäevakõnes eriti tihti kasutaksid. Küllap sellest vahel mõeldakse, kuid välja öeldakse harva. Ja ka siis vaid metafoorina ehk ülekantud tähenduses, nt nagu Freddy Mercury ansambel Queeni laulus „Who Wants to Live Forever“. Sest tõepoolest – kes oskaks öelda, mida see igavene elu täpselt tähendab, et seda igatseda! Mulle tundub, et tavaline aramus neist asjust on selline, et „mulle piisab sellestki elust – milleks mulle igavene!“

Ja ometi inimesed, eneselegi teadmatult, seda igavest elu ikkagi igatsevad. Püütakse ju tervena elada võimalikult kaua. Püütakse võimalikult kaua noor välja näha. Püütakse kontrolli alla saada kliimamuutused, et elu Maal võimalikult kaua kestaks. Püütakse kontrollida diktaatoreid, kes ähvardavad tuumasõjaga, mis muudaks elu Maal võimatuks. Püütakse leida elamisvõimalusi teistel Päikesesüsteemi planeetidel. Jne.

Pealegi, kui lähtume igavese elu mõistmisel selle vastandist, igavesest hukatusest, siis valiksid inimesed arvatavasti ikkagi igavese elu. Ehkki tundub, et ka igavese hukatuse osas ei oska tavaarusaam suurt midagi peale hakata.

Olen kogenud juhtumeid, mil inimene, kelle postkasti jõuab nt kristlik misjonimaterjal igavesest hukatusest, vihastab selliste materjalide levitajate peale – arvatavasti seetõttu, et selline väljavaade kõigutab tema ettekujutust surmajärgsest elust kui mingist vaiksest ja rahulikust olelemisest.

Meenutan, et 1Ms 3:22 järgi saatis Issand Jumal Aadama ja Eeva Eedeni rohuaiast välja just seetõttu, et nad ei sööks elupuu vilja ega elaks igavesti. Seega tähendab Piibli seisukohalt igavene elu just seda elu Issand Jumala juures, mida inimesed elasid enne pattulangust. Igavene elu on elu Jumala juures, elu Jumala riigis. Kuid pärast pattulangust elavad inimesed lähevad piibelliku arusaama järgi vaikimisi justnimelt igavesse hukatusse.

Meie kirjakohale eelnevas lõigus õnnistab Jeesus lapsi ja ütleb lapsi toonud inimesi sõitlevaile

jüngleile Mk 10:15: „Tõesti, ma ütlen teile, kes iganes Jumala riiki vastu ei võta nagu laps, ei saa sinna.“ Küllap on kõnealune rikas noormees seda Jeesuse vestlust oma jüngritega pealt kuulnud ja mõtleb nüüd ehk umbes nii: kui lapsed saavad Jumala riiki niisama, siis mida peab selleks tegema täiskasvanu? Mida tähendab täiskasvanule võtta Jumala riik vastu nagu laps?

Küllap nägi Jeesus oma noore ja rikka vestluskaaslase peas selliseid mõtteid ja talle meeldis noormehe eesmärk jõuda samuti Jumala riiki ehk igavesse ellu. Küllap meeldisid Jeesusele ka noormehe kahtlused selles, et Jumala riiki pääsemiseks piisab ainult Moosese käskude täitmisest. Oli ju noormees enda sõnul pidanud käske, mida Jeesus siin loetleb, oma noorusest alates, kuid tundis ilmselt, et tema pääsemine Jumala riiki pole sellegipoolest kindlustatud.

Kõige selle pärast tunneb Jeesus noormehe vastu armastust, mida võiks mõista poolehoiu, sümpaatia või mõttekaaslusena. Ja Jeesus annabki noormehele teada, mida ta peab tegema, et pärida igavene elu ehk Jumala riik. Ta ütleb: „Üks asi puudub sul. Mine müü kõik, mis sul on, ja anna vaestele, ja sul on aare taevas, ning tule järgne mulle!“

Mina alustaksin selle Jeesuse pakutud lahenduse mõistmist lõpu poolt, üleskutsest Jeesusele järgneda. Sest tõepoolest, kui Moosese käsud inimesi igavesse ellu ei vii – sest inimesed on kõik patused ja ükski neist ei suuda käske niimoodi täita nagu Jumalale meeldib –, siis on tarvis mingit muud viisi, kuidas igavesse ellu pääseda. Ja selleks viisiks ongi Jumal seadnud Jeesus Kristuse, oma Poja: Jeesusele kui Teele, Tõele ja Elule järgnedes pääsebki inimene igavesse ellu. Loogiline!

Ent Jeesus lisab siin juurde ühe tingimuse, mis Tema järgimisele eelneb: tuleb lahti lasta sellest, mis inimese mõtted Jeesus Kristuse juurest eemale kisub. Mis see siis on, mis meid Jumalast eemale kisub?

Jeesus oma tuntud tähendamissõnas külvajast, mis on olemas ka meie kõnealuse Markuse evangeeliumi 4. peatükis, ütleb Mk 4:7: „Ja osa seemet kukkus ohakate sekka, ning ohakad tõusid ja lämmatasid selle ning see ei andnud vilja.“ Ning selgitab Mk 4:18j seda hiljem jüngleile nii: „Ja teised on need, mis ohakate sekka külvati: need on sellised, kes sõna küll kuulevad, ent selle ajastu muretsemised ja rikkuse petlik ahvatlus ja mitmesugused muud himud haaravad neid ja lämmatavad sõna ära ning see jääb viljatuks.“

Niisiis kisuvad inimese mõtted Jeesus Kristusest eemale „selle ajastu muretsemised ja rikkuse petlik ahvatlus ja mitmesugused muud himud“. Jeesuse vestluses rikka noormehega on kõne all vaid üks neist takistustest: rikkuse petlik ahvatlus. Rikas noormees pole Jeesuse kutse peale Teda järgima asuda valmis oma varandusest loobuma ja lahkub kurvalt.

Kuid tähendamissõnas külvajast saame teada, et Jeesuse kutsele teda järgida ei luba inimest vastata ka „selle ajastu muretsemised“.

Teame, et elu on keeruline: tarvis on õppida, töötada, lapsi kasvatada, poliitikat teha, oma õiguste eest seista, tervena püsida, loominguga tegelda, sõdida jne. Kui Jeesuse järgimine on nagu huviharidus, mida võib huvi korral omandada, kuid selle omandamine pole eluks tingimata vajalik, siis jätavadki inimesed Jeesuse pigem järgimata, paremal juhul lootes, et selleks tulevad paremad ajad mõni teine kord, nt pensionipõlves.

Ja Jeesust järgida ei luba ka „mitmesugused muud himud“. Meenutagem siin kasvõi Moosese 10. käsku: „Sa ei tohi himustada oma ligimese koda! Sa ei tohi himustada oma ligimese naist, sulast ega teenijat, härگا ega eeslit ega midagi, mis su ligimese päralt on!“ Seda käsku võib lihtsa vaevaga kaasajastada ja lisada sinna moodsa inimese himud.

Küllap mõtlevad selle kõige peale, mitte ainult rikkuse takistuste peale ka Jeesuse jüngrid, kui nad hämmastunult üksteisele ütlevad: „Ja kes siis võib pääseda?“ Tõepoolest: kes siis üleüldse võib igavesse ellu jõuda, Jumala riiki saada, kui rikkus, mured ja himud meid kõiki niivõrd palju selles takistavad?

Jeesus ei jäta illusioone. Ta ütleb otse: inimeste käes ongi see võimatu. Me ise võime välja mõelda ükskõik milliseid religioone, mis tunduvad huvitavad ja salapärased, et nende abil siis igavesti elada või igavesest hukatusest pääseda. Maailm meie ümber kubiseb neist. Kuid targemad inimeste hulgast teavad, et mitte ükski neist pole garanteeritud tee igavesse ellu. Rooma võivad kõik teed viia, kuid mitte igavesse ellu!

Siiski on üks religioon, mis pole inimese välja mõeldud, vaid Jumala kingitud. See on kristlus. Sest

mitte ühegi muu religiooni puhul pole usuobjekt, jumalus end ise ususubjekti, inimese eest ohverdanud. Kui Jeesust järgida, siis võib juhtuda, et Jumal vaatab meie peale armuga ja kingib meile igavese elu. Aga selle kingituse Jumalalt kätte saamine kestab terve elu. Paulus ütleb Fl 3:13j: „Ma unustan kõik, mis on taga, ja sirutun esoleva poole, ma püüdn sihtmärgi poole, Jumala üleva kutsumise võiduhinna poole Kristuses Jeesuses.“ Paulus tegi kõik, mis suutis ja me usume, et ta jõudis sihile. Püüdkem ka meie sinna jõuda, Jumala käes on kõik võimalik!

Aamen.